

JULIA
CHILD
TITKOS
HÁBORÚJA

Diana R. Chambers

JULIA
CHILD
TITKOS
HÁBORÚJA

Kossuth Kiadó

A fordítás alapja:
Diana R. Chambers: *The Secret War of Julia Child*
First published in 2024 by Sourcebooks Landmark,
an imprint of Sourcebooks

Fordította
Mester Yvonne

Szerkesztette
Winter Angéla

Lektorálta
Szabados Tamás

Borítóterv
Faceout Studio, Jeff Miller

ISBN 978-963-636-496-0

Minden jog fenntartva

Copyright © Diana R. Chambers 2024
© Kossuth Kiadó 2025
© Hungarian translation Mester Yvonne 2025
Borítóképek © Shutterstock, 123RF,
Collaboration JS / Arcangel Images,
Getty / whitemay

*Everettnék és Lilinek,
az útitársaimnak*

A *Julia Child titkos háborúja* fiktív történet, amelyet Julia McWilliams Child iránti csodálatom ihletett. A könyv az én képzeletem műve, és tíz éven át zajló, kiterjedt kutatáson alapul, melynek során temérdek tudományágban barangoltam, és történelmi forrás között kutakodtam. Az összegyűjtött anyagból ötleteket, utalásokat és nyomvonalakat merítettem, melyekből magam raktam össze Julia kevésbé ismert, ám jelentős szolgálatának történetét, amit a második világháborúban, Ázsiában teljesített az OSS-nél, a Stratégiai Szolgálatok Hivatalánál. Bármennyire is megalapozott könyvem valós tartalma, ez mégiscsak egy regény.

A jól ismert történelmi személyektől eltekintve, a valós személyekhez – akár élőkhöz, akár holtakhoz – való hasonlóság pusztán a véletlen műve.

– Diana R. Chambers

„Valóban kém akartam lenni, és úgy véltem, remek leszek a szakmában, hiszen egy olyan magas nőből, mint én, senki sem nézné ki, hogy kém.”

– Julia Child a *Fresh Air* című műsorban, Terry Gross-szal.
1989; WHYY és NPR

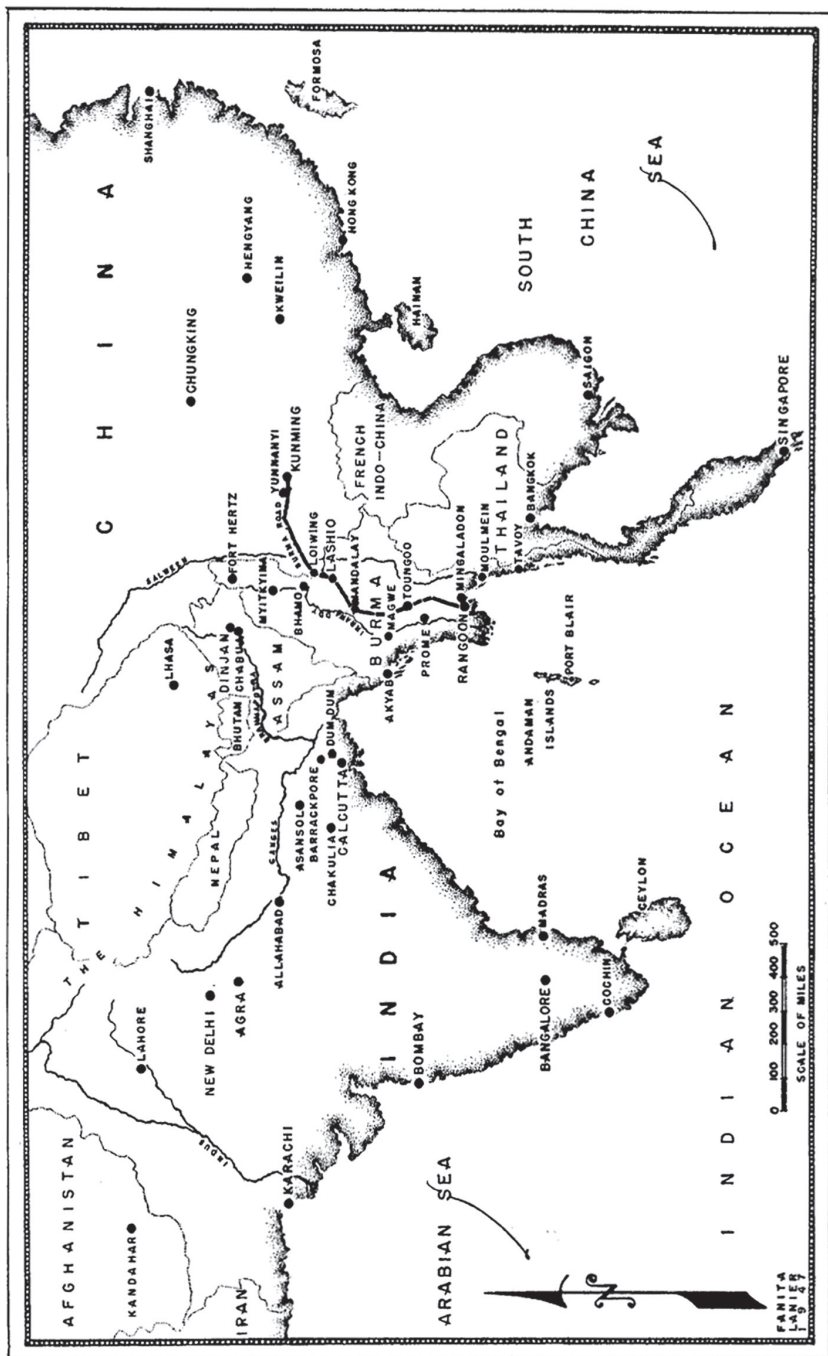
„[A munkavállaló] beleegyezik, hogy »örökre titokban tartja munkáját és mindazon információt, amelyet megszerezhet..., [és] teljes mértékben vállalja a tevékenységével járó kockázatot.«”

– Részlet az OSS Különleges Műveletek Csoportja szerződésének a szövegéből

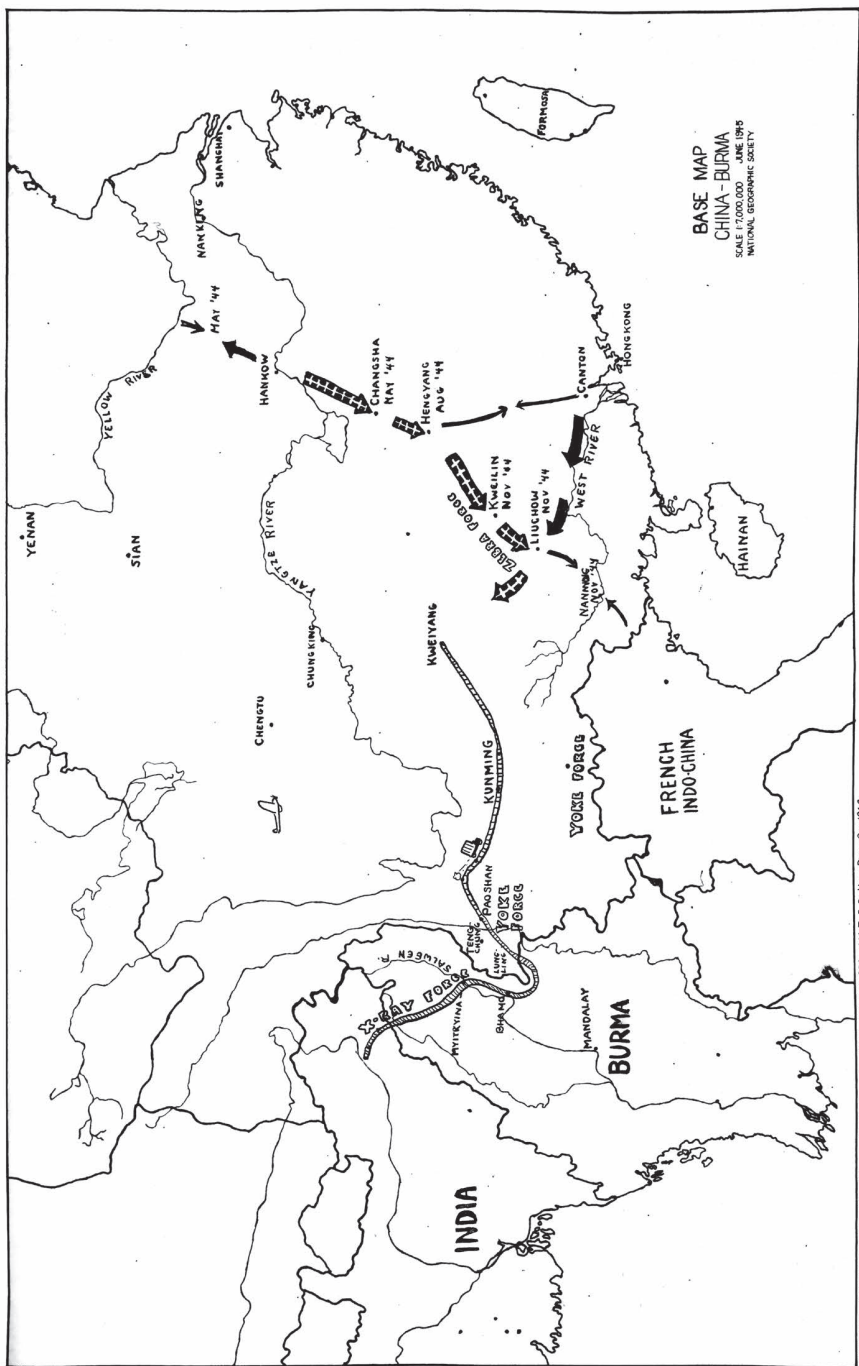
„...egy washingtoni őrnagy... azt mondta..., Londonba megyünk, ahol titkos hírszerzési munkával foglalkozunk majd [az OSS-nél] – de ha bárki kérdezősködne, csak annyit kell felelnünk, hogy hivatalnoki szolgálatban állunk.”

– Katherine Keene, szolgálati memoár
a Női Hadkiegészítő Hadtesnél,
Katherine Mildred Keene dokumentumai

DÉL-ÁZSIA MÁSODIK VILÁGHÁBORÚS HADSZÍNTEREI
(Fanita Lanier alkotása)

KÍNA-BURMA-INDIA MÁSODIK VILÁGHÁBORÚS HADSZÍNTEREI

BASE MAP
CHINA - BURMA
SCALE 1:7,000,000
JUNE 1945
NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY

BETŰSZÓK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

CBI: China-Burma-India Command – Kínai–Burmai–Indiai Parancsnokság, az amerikai, brit és kínai szövetséges vezetés alatt álló hadszíntéren, amely az India, Burma és Kína területén zajló műveleteket és hadmozdulatokat felügyelte.

FANY: British First Aid Nursing Yeomanry – Brit Önkéntes Elsősegélynyújtó Szervezet.

FDR: Franklin D. Rooseveltt, az Egyesült Államok elnöke.

KMT: Kuomintang, Kínai Nacionalista Párt; vezetője: Csang Kaj-sek főparancsnok.

MO: Morale Operations; Pszichológiai Műveletek Osztálya, OSS Hivatal.

OSS: US Office of Strategic Services – Stratégiai Szolgálatok Hivatala; a brit titkosszolgálat befolyására (és a Pearl Harborban történtek hatására) – Rooseveltt elnök megbízta William Donovan tábornokot Amerika első kémügynökségének felállításával.

OWI: US Office of War Information – Háborús Információs Hivatal.

- R&A: Research and Analysis, OSS Department
– Kutatási és Elemzési Részleg, az OSS egyik műhelye.
- SACO: Sino-American Cooperative Organization
– Kínai–Amerikai Különleges Műszaki
Együttműködési Szervezet; a kínai–amerikai
haditengerészet hírszerző és szabotázsakciókért
felelős szolgálata.
- SEAC: South East Asia Command – A brit–amerikai
vezetés alatt álló Délkelet-ázsiai Parancsnokság.
- SI: Secret Intelligence – Hírszerzés.
- SIS: Secret Intelligence Service – Titkosszolgálat,
brit kém szervezet.
- SOE: Special Operations Executive Group
– Különleges Műveletek Parancsnoksága,
brit hírszerző és szabotázsakciókért felelős szolgálat.
- SOS: US Services of Supply – Hadtáp.
- WACS: US Women's Army Corp – Amerikai Női Hadtest.
- WAVES: US Women Accepted for Volunteer Emergency
Services – Vészhelyzeti Szolgálatra Felvett Női
Önkéntesek.
- WRENS: British Women's Royal Naval Service
– Brit Női Királyi Tengerészeti Haderő.

Santa Barbara, Kalifornia,
2002. szeptember

Julia arcát a forró Szent Anna szél felé fordította, amely úgy fúj, mintha övé lett volna a hely; fellebbentette a vászonfüggönyöket, és olyan gyorsan szellőztette át a kis szobát, mint ahogy egy szakács a tejszínhabot veri. A távolban fehér csúcsok magasodtak a kék Csendes-óceánban, melynek félelmetes erejű tömege pillanatok alatt elborult, és fenyegetővé vált, gyászos ábrázatot öltött, vagy épp ígéretesen szikrázott. Julia minden ilyen hangulatot megismert, amikor a hajója 1944 márciusában áthaladt az ismeretlenbe. Valójában azokon a távoli partokon vette kezdetét az élete, vagyis akkor kezdett el élni. Még a második világháborús sötétség közepette is.

Ázsiában keltek életre az ízlelőbimbói – igazából valamennyi érzékszerve. Ott minden nap egy-egy újabb felfedezés volt. Most itt, az íróasztalánál – ahol egy jellegtelen számológép lépett a megbízható, jó öreg Royal helyére – meg-

töltötte a tüdejét a zsálya, az eukaliptusz, a jázmin és az édes borsó karakteres illatával... És ez már vissza is repítette a Kunmingi Virágkörbe – és a szabadtéri piacra, ahol a harisnyatartóját és a harisnyáját vásárolta. Megdöbbenő, nem? Julia Childtól nem ezt várná az ember...

Hogyan válhatott egyáltalán ikonná? Ez még őt magát is meglepte. Közönsége számára egy kedves barát, a kedvenc tanárnő vagy nagynéni volt. Az emberek meghívták az otthonukba, megnézték a tévéműsorát, kipróbálták a receptjeit. Nagy öröm volt számukra, hogy részese lett az életüknek; hogy osztozhattak a jó francia ételek iránti szenvedélyében, és jó étvágyat – *Bon appétit* – kívánt nekik. Úgy érezték, mintha ismernék őt. Csakhogy ők Julia Childot, a francia séfet ismerték. Ez volt az ő életműve.

Julia McWilliams született előadóművész volt – író és rendező, aki kosztümös drámákon dolgozott családjá pasadenai házában a padlásán. A szomszédság nyurga bandavezére, Julia, inkább kalózként, semmint romantikus szerepekben tündökölt. Aztán ott volt „A Hang” is, amit – akárcsak a magasságát – Caro mamától örökölte. Ahogy szárnyalt, csapkodott, és teljesen kikerült az irányítása alól... Nos, ez mérhetetlen fájdalmat okozott neki mindaddig, amíg Paul azt nem tanácsolta neki, hogy lazítson, és egyszerűen csak létezzen. „Meglátni és megszeretni” – mondta Paul sok-sok évvel azelőtt Kínában, amikor végre megpillantotta bájait.

Férje volt az ő mentsvára és ihletforrása, míg egy hosszú betegség el nem ragadta mellőle. Vele együtt Julia fele szíve is odaveszett. A másik fele azonban – meglepő módon – tovább dobogott, és Julia Childé maradt. Az emberek függtek tőle, és szerették; s bár mindez nem volt Paul szerelméhez mérhető, tartotta benne a lelket. Ez meg egy jó sült csirke,

egy tüzes burgundi, és némi friss, ropogós kenyér... Ennek ellenére gyakran elbizonytalanodott, és felmerült benne a képtelenség, vajon érdemes-e folytatnia. Ilyenkor azonban felcsengett fülében anyja határozott tanácsa: „Emeld fel a fejed, és menj tovább!” Így hát muszáj volt így tennie.

Mindig is tudta, hogy hivatott valamire, és ezt a belső hitet lánykori naplójára is rábízta, mégsem merete hangosan kinyilatkoztatni. Immár átlépett a huszonegyedik századba, ahol végre normális jelenségnek számított, hogy egy fiatal nő ambíciókat tápláljon. Kevesen tudták elképzelni, milyen szégyent érzett amiatt, hogy el szeretne érni valamit. Paul azonban segített neki áttörni az értelmetlen gátlásokon. Amikor Párizsba költöztek, arra biztatta Juliát, hogy szálljon szembe a nagyképű (férfi) szakácsokkal, és zárkózzon fel hozzájuk.

Keményen megdolgozott érte, de sikerült neki. Képzelmük csak el: elsajátította a francia konyhaművészet fortélyait, és a világ elé tárta. Igaz, a második világháború olvasztótégelyében szerzett tapasztalatai nélkül talán nem vált volna azzá a nővé – ott tanulta meg, mire képes igazán. Azoknak a napoknak az emlékei mindörökké beleégtek az elméjébe. A háború mindent megkövetelt tőlük, ezért ők mindent meg is adtak. Néhányan túléltek, de egy sem maradt ugyanolyan, mint amilyen azelőtt volt. Egyszerűen fogalmazva, Juliát a háború formálta meg.

Meghatározó áttörés volt számára. Az álmok és a makacs akarat, amelyek odavezérelték, a megragadott lehetőségek... Ha nincs bátorsága elmenni arra a frontvonalra Ázsiában, és nem lép át az ismeretlenbe, sosem találkozik élete párjával, Paul Chiddal. Akkor valaki más lett volna belőle, nem Julia Child...

ELSŐ RÉSZ

A titkok őrzője

EGY

Washington D. C.
1943. szeptember

'Vad Bill' Donovan tábornok ellenségei „cowboyoknak” nevezték a rettenthetetlen OSS-ügynököket, akik nemzetüket szolgálták szerte a világon. Vagy „kalandoroknak”, olykor „fenegyerekeknek”. Ugyan hogy is lehetett volna rossz dolog, ha az embernek meg kellett mentenie a világot? Julia büszke volt arra, hogy az OSS-nél, a Stratégiai Szolgálatok Hivatalánál – Amerika első hírszerző ügynökségénél – tehette a dolgát, amelyet Donovan hozott létre Rooseveltnél elnök mandátuma alatt. Az Első Világháborús Emlékérem kitüntetettje gyakran hangoztatta: „Kockázatvállalás nélkül nincs siker.”

Amikor azonban egy nyirkos szeptemberi estén kiviharzott a főhadiszállásról, megértette a különbséget Donovan és önmaga között: ő nem holmi sebesült ezredes, aki tüzet gyújt az ellenségre. Ő Julia McWilliams, a titkos dokumentumok és akták OSS-beli Iktatójának felügyelője. A főnöke

nem volt ott, ő azonban igen – „több ezer jótét lélek” életével a kezében.

Megállt a lépcső tetején, és a kör alakú bejárati felhajtót kémlelte – néhány parkoló járművet látott, de taxit egyet sem. A Potomac folyó feletti elszigetelt domboldalra épült, régi kőkomplexum sötét volt, és csendes, a félholdat ritkás felhők takarták el. Tökéletes helyszín lett volna egy kémregényhez. Ez azonban nem fikció volt. Óriási kockázatot vállalt most, amikor lelkiismeretétől hajtva illetéktelen küldetésre indult. A dolognak következményei lehettek.

Az árnyak szétváltak. És ő indult.

– Éjfél előtt mész el? – kérdezte a felfegyverzett őrmester.

Massachusettsi akcentusa, amely néhai anyjára emlékeztette, gyengédséget ébresztett benne a buzgó fiatalember iránt, aki a ranglétra alján is teljesítette kötelességét. Julia megértette a benne dúló érzéseket: ő is vágyott rá, hogy kirepülhessen a világba.

– Vacsorarandi – válaszolta kissé sípoló hangon, miközben igyekezett leplezni az idegességét. – Egész nap nem ettem!

– Helyettem is igyál meg egy martinit, cicám! Két olajbogyóval.

– Számíthatsz rá. – Julia az ujjával gesztikulált, és kényelmetlen volt számára a trükközés, a vérbeli ügynök bőrébe bújva. Úgy érezte, egy tágabb, kihívásokkal és veszélyekkel teli élet küszöbén áll.

Arra készült, hogy elviharzik az E Street felé, és taxit fog. Már félúton volt a kijárat felé, amikor a sötétből egyszer csak kigördült egy vakító sárga taxi. Adrenalin áradt szét a testében. Ahogy felbukkant mellette egy öltönytadrágos láb, ő felemelte az egyik karját, és a taxi felé szaladt. A civil elkapta a pillantását. Aztán két katonatiszt tűnt fel a bozótból,

és bepattantak a kocsiba. Az egyik cigarettacsikket pöckölt ki az ablakon. Láthatatlan lett volna? Vagy csak überelték őt?

Mielőtt a kapuhoz értek volna, behajolt a kocsiba.

– Elnézést, uraim, de vészhelyzetben vagyok, és a Georgetown Kórházba igyekszem. A kisöcsém... – rögtönözte dobogó szívvel. Abban reménykedett, hogy Caro mama nem látja odafentről a színlelését. – Ő is katona, baleset érte gyakorlat közben. Hálás lennék, ha elvinnének...

– Sajnálom, nővér, de el kell érnünk a vonatunkat – közölte az elálló fülű hadnagy, és összevonta a szemöldökét. – De miután egy katonáról van szó..., annyit tehetünk, hogy félúton kitesszük. Szálljon be!

Becsúszott az első ülésre, és magában bocsánatot kért a nem annyira kicsi testvérétől, III. John McWilliamstól, aki valahol a megszállt Franciaországban szolgált. Iránta érzett aggodalma felerősödött az ügynök telefonhívására, aki Dan O'Connellként azonosította magát az SI-tól, a Hír-szerzéstől. Nyers suttogása az agyában visszhangzott: „Olyan információm van, amely azonnali cselekvést kíván.”

Julia – utolsóként az irodában – éppen a beérkezett üzeneteit szelektálta, amikor egy pattanásos képű fiú átnyújtott neki egy dekódolt üzenetet, amely a svájci Bern-beli OSS-állomásról érkezett: RIASZTÓ JELENTÉS, VÉGSŐ MEGOLDÁS. Julia feljegyezte az időpontot, majd naplózta a szöveget, és megvizsgálta. Görcsbe rándult a gyomra. Felállt, átment az előtéren Donovan belső szentélyébe, és a piros telefonhoz támasztotta az üzenetet. Így biztos nem téveszti majd szem elől, ha a „Marlene Dietrich” háborúskötvénygyűjtő gyűlésről visszatér.

Ekkor megszólalt a piros telefon. Julia ijedten hátralépett – szinte úgy látta, hogy lüktet a készülék. Azt a magánszámot

csak kevesen ismerték, mindenekelőtt a főnök titkos projektjének az ügynökei. Nem tartozott a hatáskörébe, hogy felvegye... De az is lehet, hogy valami vészhelyzet, élet-halál kérdése, gondolta... Mély levegőt vett, és felvette a kagylót.

Most pedig már kétségbeesetten integetett az egyik georgetowni utcasarkon, ahol a sárga taxiból kitétek – még mindig elég távol az O’Connell-lel való találkozó helyszínétől. Amint a taxisok elshantak, folyamatosan a titkos ügynök végszavai jártak a fejében: „Ha nem találkozunk egy órán belül, maga lesz a felelős több ezer ártatlan ember haláláért!”

– A fenébe is...! – címezte szavait a taxisnak, aki átnézett rajta, majd sietős léptekkel elindult északi irányba, a kórház felé.

Nem ez volt az első alkalom, hogy letesztelték, amióta előző év decemberében megkapta az állását az OSS új irodájában, ahová Donovan az ország néhány legragyogóbb és legkülönlegesebb elméjét toborozta össze: Ivy League*-tagokat, filmrendezőket és titkosüzenet-dekódoló szakembereket. És nőket is. A főnöke teljes erőbedobással élte az életét. Fotografikus memóriája volt, örült munkabírása, és az írekre jellemzően remek társalgó hírében állt – bárkivel remekül elcsevegett, a cipőpucolótól kezdve Franklin D. Rooseveltnél át egészen Juliáig. Ő pedig a kreatív fejlődési vágytól hajtva mindent bele is adott.

A holdat elnyelő, rögs felhőkkel tarkított ég alatt Julia ismét a Hamilton karórájára pillantott: már csak tizenhárom perce volt...! A macskakövek egyszeriben szinte az arcába tolultak, ahogy megbotlott a *loafer* típusú cipőjében

* Az Ivy League (Borostyán Liga) nyolc magánegyetem sportszövetsége az Egyesült Államok északkeleti területén. (a *Szerk.*)

– férficipő volt, amellyel a ritka 12A női méretet helyettesítette. Dühösen összekapta magát, és elsietett a virágzó Győzelem Kertje mellett, ahol a kukoricaszárak még nála is magasabbra nyúltak. Gombóc volt a torkában. Időnként rájött ez az érzés, mivel olyan magasnak és csúnyának tartotta magát, olyannyira különbözőnek más nőknél. Ő sosem lehetett afféle „csajos” lány, örökké csak a „haver” maradt.

„Na és akkor mi van?” – mondogatta Caro mama a középiskolás évei alatt. Egyre csak hangoztatta, hogy úgyis eljön Julia ideje. Úgy gondolta, hamarosan ő is Caro alma materébe, a Smith College-ba kerül, ahol majd életre szóló barátságokat köt, színdarabokat ír és rendez, siel, sőt talán ő lesz a kosárlabdacsapat kapitánya. Azután pedig eléri élete álmát: nagyszerű író nő válik belőle. De Julia McWilliams szabad volt, és ez minden udvarlónál többet jelentett számára. És mindenekelőtt bele kellett kóstolnia az életbe.

Bekapcsolta a propellert, az anyjától örökölt hosszú lába hajtotta előre – határozott természete, szabad szelleme szárnyán, rézvörös fürtökkel. A neve is sokat jelentett számára: a kékvérű Mayflower-ivadék, Julia Carolyn Weston McWilliams – akit mindenki csak Carónak nevezett – a „Julia” nevet hagyta örökül elsőszülöttjére.

Amikor a Georgetown Kórház épülete kirajzolódott előtte, égszínkék ruhája már a hátára tapadt, a haja pedig kócos volt. Gyorsan rendbe szedte magát, majd benyitott a kapun, és a recepcióhoz igyekezett.

– Jó napot, Dan O’Connellt keresem. – Igyekezett megbabolázni az érzelmeit, amelyek gyakran megrebegették a hangját.

A nővér – ezüstös ősz hajára csíptetett, fehér fejfedővel – ellenőrizte a nyilvántartást.

– Menjen végig az előcsarnokon, majd fel a lépcsőn, és az utolsó folyosó lesz az. A látogatási idő hamarosan lejár.

Az egyik beteg aludt, a másik, O’Connell, bepólyált, felfüggesztett jobb lábbal, lázas türelmetlenségtől csillogó szemmel nézett rá. Bal lábát egy fekete aktatáskán pihentette.

– Julia McWilliams vagyok – mutatkozott be, és felvilantotta kék-fehér OSS-azonosítóját. – A férfi sötét szakállat viselt, és nem volt túl megnyerő az ábrázata. *Talán beépített ügynök...?* – Miről van szó?

– A főnök kölcsönkért az SI Scandinaviától egy különleges műveletre – kezdte a férfi. Hunyorogva nézett rá, mint ha meg akarna győződni arról, hogy Julia vajon felfogja-e a szavai súlyát. – Néhány órával ezelőtt éppen a kontaktom felé tartottam, amikor valami tahó hátulról rám támadt, és nekivágott egy parkoló teherautónak.

A helyzetre való tekintettel Julia a legrosszabbra gondolt.

– Fel akarta tartóztatni?

– Azt hittem, minden rendben, de... – O’Connell bosszúsán vállat vont. – A következő dolog, amire emlékszem, hogy egy mentőautóban vagyok, és az orvosokkal hadakozom *ezért*. – A sarkával megkopogtatta a kopott aktatáskát.

Bármit is tartalmazott a táska, nagyon fontos lehetett a férfinak. Julia közelebb húzta a széket az ágyhoz.

– Megértem, Mr. O’Connell. Holnap reggel ez lesz az első dolga a tábornoknak.

– Holnap már késő! A kontaktom elhagyja az országot. *Ma este* kell megtörténnie. Még ha ki is szabadulok innen, sosem érnék oda. – Összevont szemöldökkel a felpolcolt lábára nézett. – A Union Station az utolsó esélyünk. Szükségem van ott valakire. – Égő fekete szeme találkozott Juliáéval. – Még hozzá magára.